

27 Afstemming (20) De slimme ziel baart een nieuwe oorsprong – met gewaardeerde aanvulling

In gesprek met Shirine Moerkerken

Harrie Regtering¹

17082023

De zwanen met drie jongen, de plezier- en vrachtkuigen en het water zelf stromen samen met de woorden langs de rijk begroeide groene oevers. Zonder apparatuur is niet te registreren wat er onderwater allemaal leeft en beweegt. De rivier lijkt meer te zijn dan de naam die de mensen eraan geven en lijkt dat ook op eigen wijze duidelijk te gaan maken. Er is beroering. Maar wie ziet of hoort dat?

Nee, Atlantis rijst niet uit het water op, noch vliegt er ineens een uil van Minerva om het moment te markeren. Het is een drie eenheid van oermoeder, moeder en dochter die zich uit het water verheft. Ze dragen de lange termijn, de energie en de ziel voor een nieuwe oorsprong. Het moment van baren komt naderbij maar de nesteling in de wereld van mensen moet nog geholpen worden. De kraamkamer is nog niet af, er wordt nog volop geklust om de geboorte goed te laten verlopen.

De oermoeder baart de lange termijn. De moeder houdt de boel bij elkaar en biedt veiligheid zodat de energie in de ontwikkeling van eigen vormen gestopt wordt in plaats van verspild. De dochter kent geen angst en heeft een potentie die nog niet geschaad wordt door realisaties die mensen onvrij, gefragmenteerd en geïsoleerd maken.

De smart phones langs de kant leggen de beroering in het water in beeld en geluid vast. Men verbaast zich over wat er allemaal mee van onder water naar boven komt. Is dit mogelijk dankzij een nieuw soort drone waarmee dit beeld in 3D visualiseerbaar wordt? En waarom op deze plaats. Dit is toch Bethlehem, Lourdes, Kavelaer niet. Dit is Oeffelt. Maar de wereld wordt van hieruit, in 3D in kennis gesteld van de verschijning van deze drie-eenheid.

(Eveline Kieskamp)

Met open mond zit de ont-specialiserende specialist te filmen. Dit is een teken. Als je een capaciteit hebt om ermee te resoneren. Het valt ook allemaal wel mee wat er hier gebeurt, niks wat buiten de orde der verwachtingen ligt². Er is een tijd aan vooraf gegaan en er komt een tijd hierna. Dat heeft ze pas nog een publiek zeven generaties terug en zeven generaties vooruit laten ervaren. De normale situatie veert na lange tijd onderwater te zijn geweest, uit het water terug.

¹ regte061@planet.nl; www.watknietbegrijp.nl

² Luister en kijk hierbij 9 minuten naar Arnold Cornelis <https://youtu.be/EUDXTb3Tbtk> over de logica van gevoel

Vanaf *Hoe ik verander* is ze heel ijverig bezig met het inpakken van strategie en verandering en met 'zien jullie wel goed ik bezig ben'? Eigenlijk met het omkeren van de volgorde van strategie en verandering in de tijd. Met het laten ontdekken van momenten om niet alle tijd te stoppen in de identiteit en in de meerjarenplannen, inclusief uitwerkingen naar de diverse stakeholders. Kennelijk gebruik je dan tijd die je met activiteiten kunt vullen. Tijd die eigenlijk leeg is. Gevuld moet worden om aan het gevaar van leeg blijven te ontsnappen. En die mede daarom leidt tot disfunctionele taal- en handelingspatronen.

Tijd kun je via de kunst ook tot een feest maken. Die tijd is een feest wanneer je je samen om iets heen verzamelt dat uitdrukt welke kant je samen op wilt. Wie het verschil tussen lege tijd en tijd als een feest (of kunstwerk) heeft ervaren kent het verschil tussen de intentie om je te verenigen en de reflex om de gefragmenteerde positie overeind te houden binnen de regels van het spel in die context. Zo heeft ze via kunst een ervaring van organische eenheid en richting zoeken mogelijk gemaakt in talloze veranderprogramma's.

Alles wat ze met veel verschillende kunstvormen in verandertrajecten heeft gedaan, beseft ze nu, was nodig voor versterking van de zelfbeschrijving en zelfsturing van en met complexe systemen. Die disfunctionele problemen als maar in de 'lus' van de lege tijd bleven oplossen. Ook na haar trajecten bleven die op de gefragmenteerde wijze zelf functioneren, de lege tijd vullen. Op dezelfde manier 'verbonden' (maar niet verenigd) met natuurlijke systemen. Met enorme schadeposten en niet te stoppen woekeringen als gevolg. Waarover met veel communicatie inspanning toch nog mooie verhalen aan de muren konden worden gehangen.

Het is nu tijd om die verhalen intergenerationeel van de muren te halen en te beginnen aan nieuwe verhalen. Ze concentreert zich op de mensen om haar heen uit de rechtspraak (onder druk), de armoedebestrijding (onder druk) en de jeugdhulpverlening (onder druk). Om ook haar eigen versnippering tegen te gaan, slechts bezig te zijn met tijd vullen. In plaats van met de lange termijn, zich als erflater op te stellen van eerdere generaties en bezig met de universele toekomst houders, de vreemdelingen die morgen deel zullen hebben aan deze wereld.

Kunst blijft. Het perfecte kunstwerk herinnert ons aan ons vermogen tot perfectie én verbinding zonder alles aan elkaar gelijk te hoeven maken (variëteit). Daarom brengt kunst mensen samen. Een van de oudste definities van kunstwerken van Aristoteles luidt niet voor niets: iets is mooi 'als er niets aan toegevoegd en niets afgehaald kan worden'. Iets wat mooi is maakt duidelijk welke variatie aan mogelijke veranderingen, vervangingen, toevoegingen en weglatingen er is dankzij de onderliggende vitale eenheid.

Het drukt een realiteit die waar is uit en straalt ook in de schijn, in wat het ons als geheel schijnt, een waarheid uit. Zo ook bevatten de nieuwe verhalen aan de muur een ware schijn. Een ware schijn die de berekenbare en beredeneerbare, de reële waarheid versterkt. De zo opnieuw gemunte waarheid kunnen mensen laten circuleren terwijl ze praktisch handelen. Met het doel voor ogen dat in de potentie en de vormen van de dingen zelf ligt en er niet is ingelegd door antropomorfe – in het ergste geval op louter exploitatie gerichte en daarom objecten vernietigende – betekeniskaders.

Lange termijn betekent geen budgetplanning, vijfjarenplannen, toekomstvisie en gedragsregels voor contacten met media. Geen portefeuillehouders en budgetten die op moeten, projecten en projectmanagers met urenverantwoordingen, geen...

Maar de gezamenlijke blik (als op een kunstwerk waar je omheen verzameld bent) richten op meer generaties voor en na dit moment. Rechtzetten waar ongelijke verdeling van rechten mensen verhindert hun potentieel te realiseren omdat ze de middelen niet hebben om die ter hand te nemen. De logica van de in rechtsongelijke condities verborgen macht corrigeren, nieuwe sociale hiërarchie laten ontstaan die uitdrukking is van inzicht en van nieuwe stuurcapaciteit. Rechtzetten wat in het publieke domein krom getrokken is.

Strategie + verandering = 'strandering' ligt nu achter haar opdrachtgevers en haar rol in de vorige fase. Vóór haar ligt zonder angst en in het volle licht in kunnen stappen in wat aanvoelt als een Efteling attractie van boven de 10 jaar. Wat haar te doen staat is bijdragen aan een potentie realiseren die de vormen zelf al hebben. Samen aan de lange termijn werken: de armoedebestrijding, de jeugdhulpverlening en de rechtspraak zich door laten ontwikkelen tot iets waar 'niets meer aan toegevoegd of afgehaald hoeft te worden'. Oorsprong en potentie inzetten. Een ziel die het verdient deel te hebben aan het heelal. Noraine.

Gewaardeerde aanvulling

De tekst wordt mooier en mooier naarmate ik m vaker lees en naarmate ik er met meer mensen over spreek :-).

De zin die voor mij de meest heldere ingang geeft, is: 'Wie het verschil tussen lege tijd en tijd als feest (of kunstwerk) heeft ervaren kent het verschil tussen de intentie om je te verenigen en de reflex om de gefragmenteerde positie overeind te houden binnen de regels van het spel in die context.'

Ik denk dan meteen aan niet weten en mimesis. Een vriendin/collega van me zei dat ze het opvallend vond hoe de mensen waarmee zij werkt niet de stap in het niet weten durven te maken. Ze weten dat wat er nu is niet werkt, maar toch... Zomaar te stappen in het niet weten... Zelfs haar studenten, twintigers, durven het niet. Zij lijken de crisis in de wereld op hun schouders te dragen. Alsof zij al die crisis moeten oplossen. En spelen is hen niet geleerd. Slechts presteren en effectief zijn. Dat was de boodschap al sinds de basisschool.

Ooit vroeg Henk van Dongen mij een plan van aanpak te schrijven om te leren spelen (slordig te dansen, zei hij geloof ik). Toen ik het plan van aanpak aan hem gaf, lachte hij me hartelijk uit.

Kunst, dansen, spelen, tijd als feest. In die hoek wil ik zijn en nieuwe zoekstrategieën vinden, samen met de mensen waarmee ik werk.

Ik denk dat we daar wegen gaan vinden om te doen wat je schrijft in je een-na-laatste alinea.

Je tekst zegt dus veel meer dan waar we met elkaar over hebben gesproken. Maar tegelijkertijd was er Noraine. En was alles wat je nu in woorden vat er eigenlijk ook wel :-).

De volgende stap voor mij is groeien naar wijze grijze. Niet meer de wereld met veel energie en drang willen veranderen, maar met mensen die ertoe doen zoeken en onderzoeken, samen kijken naar kunstwerken. Tijd als kunst beoefenen.